

PSK Activiteiten van 2007

Dinsdag, 27 februari

20 uur – Lezing door de heer Guus Janssen **De Vesuvius anno 79 n.c.**

Zondag, 4 maart

Daguitstap – Nijmegen met o.a. Tentoonstelling **Herculaneum** (zie lezing hierboven).

Dinsdag, 13 maart

20 uur – Causerie door Dr. Jos Verbeek

West-Europese cultuurgeschiedenis vanaf het jaar 1000 tot heden, alles heeft zo zijn reden.

Toen de West-Europeaan is het jaar 900 's morgens wakker werd, moest hij eerst een robbertje vechten tegen de Noormannen en in de namiddag op zoek gaan naar voldoende voedsel. 's Avonds was ie blij dat de familie het weer een dag overleefd had.

Hoe konden deze analfabeten vermoeden dat ze 300 jaar later de eerste universiteiten zouden stichten, dat ze 500 jaar later één van de mooiste schilderijen ooit zouden schilderen.

En nadat ze aan de inquisitie ontsnapt waren kon de triomftocht van de rede en hiermee samenhangend de technische evolutie niet meer gestopt worden. God werd van de troon gestoten door niemand minder dan de Mens. En als dan nog de democratie leek te zegevieren in de nadagen van de Franse Revolutie meende men het maximum bereikt te hebben. Klaroengeschal overal! De Europese cultuur werd het meest succesvolle exportproduct ooit in Europa aangemaakt.

Nu aan het begin van 21ste eeuw, hebben we 2 Wereldoorlogen meegemaakt, is er nog overal hongersnood en armoede, lijken eenvoudige sociale problemen onoplosbaar en weten blijkbaar zelfs de kunstenaars niet meer welke richting te kiezen. Klassiek of videokunst, zeefdruk of Bauhauss, romantiek of engagement. Het lijkt wel of de aarde zich opwarmt voor een volgend stadium in zijn ontwikkeling. Voor een nieuwe revolutie of is het toch maar allemaal evolutie.

Dinsdag, 27 maart

De Nacht van de Geschiedenis **Bellatores- Maaseik een bezette stad!**

Samen met Davidsfonds en Gidsen.

Dinsdag, 3 april

20 uur - Lezing door Professor Roeck: **De Vrijmetselarij.**

Dinsdag, 8 mei

20 uur - Lezing door Martin Boonen: **Maaslandse Nederzettingsnamen.**

Zaterdag 2 juni

Uitstap naar Stevensweert.

Zaterdag, 23 juni

Daguitstap – Antwerpen

Ons werkjaar 2007 is bijna half voorbij. Omdat het ook jubileumjaar is (twaalfde lustrum van de kring) en de 20ste verjaardag van het overlijden van Pater Sangers is er voor de leden een cadeau in de vorm van een prijsvermindering. Niet-leden zijn natuurlijk ook zeer

welkom, maar dan tegen kostprijs. Als je ziet dat je met je hele gezin lid bent voor 12,5 euro: tel uit je winst...

Programma:

08 U 00 - Vertrek per bus aan Cultuurcentrum Achterolmen.

09 U 30 - De Groote Witte Arend: koffie met Antwerps handje.

10 U 30 - Oppikken gids en rondrit door de haven.

13 U 15 - De Groote Witte Arend: gezamenlijke lunch. (dagmenu).

14 U 45 - Wandeling naar de Sint Pauluskerk. (Veemarkt).

15 U 00 - Met de gidsen van de St. Paulusvrienden bezoek aan de kerk en de schatkamer.

17 U 00 - Verpozing in de stad.

18 U 00 - Vertrek naar Maaseik

19 U 30 - Thuis.

De kostprijs is voor de leden: 20 euro, voor de niet-leden: 35 euro.

Hierin zijn begrepen: koffie en "handje", gids door de haven en in Sint Paulus, de lunch(drank is extra) en de busreis.

Graag inschrijven via de gebruikelijke kanalen maar voor 20.6. Annie Metten en/of Jan Rutten (0498 105402 – jan.rutten@versatel.be). We moeten wegens de bus en de gidsen het aantal inschrijvingen wel beperken. Wie eerst komt eerst maalt? Voor betalingen zie de de gegevens op de startpagina.

Zondag, 1 Juli

Herdenking 20 jaar overlijden Pater Sangers, 50 jaar Buurtschap Siemkensheuvel, 60 jaar Pater Sangerskring.

Wij mogen voor deze viering rekenen op de steun van de Eerwaarde Kruisheren van Maaseik, het heilig Wammes, Drankenthal Corstjens, de Stad Maaseik en Alba Green (Veerle Nelissen).

Feestelijke herinneringen aan het Werk van Pater Sangers

Kapel Siemkensheuvel

Zondag 1 juli 2007 - 10.00u.

Plechtige misviering en receptie

Op 1 juli 2007 organiseren de Pater Sangerskring, die 60 jaar geleden werd opgericht (1947-2007) en de Parochie en Buurtschap Siemkensheuvel, die haar gouden jubileum (1957-2007) mag vieren, een herdenking van het twintigjarige overlijden van Kruisheer Willem Sangers. Hij was die als energieke en levenslustige initiatiefnemer telkens weer mensen heeft samengebracht in verenigingen en parochiewerking. Als geen ander besefte

hij dat individuele mensen gemakkelijk afglijden in sociaal isolement. In de meest diverse verbanden motiveerde hij de mensen telkens weer om samen te komen, samen te werken, elkaar te motiveren om plannen gestalte te geven en elkaar wederzijdse waardering te geven. Zijn tomeloze inzet en vooral zijn geheime wapen: zijn ongelooflijk sappige en verrijnde humor in een taal die ieder kon volgen, en toch met kleine levenslessen, deden mensen hun frustraties en spanningen vergeten, deden hen open bloeien.

Onverwacht en veel te vroeg overleed Pater Sangers op 6 juli 1987.

Opnieuw willen wij alle mensen in Sangers' geest werken, samenbrengen. Daarop nodigen wij u uit voor onderstaand programma.

10.00u. Eucharistieviering in het dialect o.l.v. E.H. Roger Janssen, O.S.C. met muzikale Omlijsting: Dameskoor van Overhoven (Sittard)

Sjef Diederer

11.15u. Receptie in de Kapel met een presentatie van foto's over Pater Sangers en de woongemeenschap van Siemkensheuvel met een conférence door Pierre Cnoops.

13.00u Bloemenhulde aan het Graf van Pater Sangers in Heppeneert.

Indien u aanwezig wil zijn, vragen wij u schriftelijk of per email aan te melden met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en het aantal deelnemers bij:

- fam. Giacomi Rijksweg 994, 3650 Dilsen-Stokkem
- fam. J. Smeets-Vanholzaets Siemkensheuvel 45, 3680 Maaseik
- fam. Voorjans-Vanthoor Maastrichtersteenweg 192, 3680 Maaseik
- of via email te bevestigen bij joshenckens@teletraffic.be

Zaterdag, 15 september:

Internationale Contactdag

Deze jaarlijkse verbroedering met de kringen uit Sittard en de Selfkant gebeurt afwisselend door de Pater Sangerskring, het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap Sittard en de Heimverein Selfkant. Hun doel is samenwerken over de grenzen heen.

Volgend jaar heeft deze viering in Maaseik plaats.

Dinsdag, 23 oktober:

Roken door de eeuwen heen, van rookgenot tot rookverbod

Lezing met presentatie door de heer Jos Engelen.

Plaats: De Beurs om 20 uur.

Inkom: 3 euro, 2 euro voor leden.

Jos Engelen, lid van de Maasketen Jan Van Eyck en van de Pijpelogische Vereniging Nederland, is "de" autoriteit op gebied van roken en de middelen daartoe doorheen de geschiedenis. Hij weet onverwachte verbanden te leggen tussen pijp en tabak en een aantal feiten uit de cultuurgeschiedenis. Talloze keren verrast hij zijn publiek met de onverwachte aspecten van zijn onderwerp.

Spreker vertelt via een powerpointpresentatie over het gebruik van tabak en pijp van 1492 (?) tot nu. Vanaf een in oorsprong ceremoniële en medicinale functie overloopt hij de evolutie naar de huidige genotsfunctie.

Wat is de archeologische bruikbaarheid van gevonden pijpen? Datering! Hoe werd alles gefabriceerd? Gilden? Roken en gezondheid? Roken en accijns? (Pecunia non olet). Roken in de kunst. Roken en maatschappij. Wat is het verband tussen een kleipijp en een koekoeksfluit? Wie inhaleert, wie snuift, wie kauwt? Is er verband tussen roken en religie? Bedevaartspijpen?

“Der blaue Dunst!”! Pijpengilden! Wat heeft roken te maken met waterwegen en tollent? Tabagieën, tabaksspeciaalzaken, roken en drinken, roken als koppelaarster tussen de sexen?

Roken en gezondheid, tegenspraak?

Spreker is in het bezit van een enorme kennis van het voorwerp pijp en aanverwante en ook van een respectabele verzameling pijpen. Tijdens de pauze staat hij klaar om meegebrachte rookvoorwerpen te laten dateren. Wie heeft zo iets niet in huis?

Laat U ver(r)assen door talloze onvermoede aspecten van dit onderwerp en... *tijdens de voorstelling wordt U verzocht niet te roken!!!!!!!!!!!!*

Zaterdag, 6 november:

Afrika: zo ver weg, zo onbekend, zo gevangen in clichés.

Lezing met presentatie door voorzitter Jos Henckens.

Plaats: De Beurs, Markt 7 te Maaseik.

Zeventien jaren geleden vertrok onze voorzitter Jos Henckens, samen met zijn vrouw Mieke, naar Senegal. In ruil voor culturele ervaringen wilden ze via een ontwikkelingsproject in de groenteverwerking in M'Boro meebouwen aan betere leefomstandigheden voor kleine boeren. Dat werd de grote ontluistering. Het leverde wel een rijkdom aan contacten met het arme land en de mensen.

Eens de Afrikaanse microbe in je bloed zit, blijft die kriebelen. Vandaar dat ze zijn teruggekeerd, naar het land van de terranga, van de gastvrijheid.

Het werd eens te meer een indringende, bijwijlen verrassende ervaring. Het land blijkt 'in ontwikkeling', maar zeker niet voor iedereen. De keiharde kloof tussen arm en rijk (en de rol van het toerisme hierin), de oprukkende verwoestijning en verstedelijking, vluchtelingen ; het zijn maar enkele problemen. Maar ook dagdagelijks loopt van alles in het honderd. De relaties tussen Afrikanen en blanken zijn complex, vaak getroebleerd door eenzijdige visies. De Afrikaanse mentaliteit is voor veel blanken een bron van ergernis, maar heeft zijn eigen grondslagen. Eens je in Senegal welkom bent geheten in iemands huis, ervaar je een genereuze hartelijkheid. Regelmatig stoot je door je morele vanzelfsprekendheden ; al even dikwijls geniet je van het leven.

Gedurende een maand voelden Jos, Mieke en dochter Hilke zich als in een film.

Verrassende decors, spannende momenten, soms hilarische toestanden, maar dan ook weer ontroerende mensen zorgden voor een telkens weer onverwacht verhaal.

Mensen, activiteiten en opvattingen zijn zo verschillend, dat je voortdurend in verbazing staat en ook jezelf in vraag stelt ! Maar het weerzien van oude vrienden deed voelen waar het werkelijk om gaat in deze wereld : hartelijkheid !

Met behulp van geprojecteerde beelden brengt Jos u dit verhaal. Wellicht krijgt u ook de kriebels om ooit van Afrika te proeven.

Vrijdag, 16 november:

Officiële voorstelling van het Nieuw Postuurke van Jan en Hubert Van Eyck.

Davidfonds Maaseik en de Pater Sangerskring hebben een nieuw postuurke van Jan en Hubert Van Eyck laten beeldhouwen. Het betreft een uitermate getrouwe kopie van het standbeeld van Jan en Hubert Van Eyck zoals het op de Markt staat.

Het origineel is 48 cm hoog en fijn gesneden uit lindehout door de vakbekwame beeldhouwer Friedrich PERATHONER uit Selva Val Gardena.

Dit schitterende staaltje van ambachtelijke kunst willen de twee verenigingen reproduceren en te koop aanbieden, ook via de Dienst Toerisme van Maaseik. De replica's zijn 16 cm en 24 cm hoog en uitgevoerd in hoogwaardig esdoornhout. De

kunstwerkjes kosten respectievelijk 64,50 € en 89,50 €.

Davidfonds Maaseik, de Pater Sangerskring en het stadsbestuur, stellen dit project officieel voor aan de pers op vrijdag 16 november 2007 om 17 uur in de raadzaal van het Maaseiker Stadhuis. Het programma in de raadzaal zal er als volgt uitzien: § Welkom en duiding. § Historische schets door de heer Martin Boonen over "het standbeeld". § Toelichting door de heer Jos Henckens over een merkwaardige ontdekking over de "Van Eyck's". § Woord van burgemeester Jan Creemers en/of mevrouw Mia Reeskens, schepen van cultuur. § Overhandiging van het eerste exemplaar aan de heer Jan Creemers, burgemeester. § Receptie aangeboden door het stadsbestuur.

Vrijdag, 23 november:

Uitreiking Pater Sangersprijs

Zestien jaar geleden is deze tweejaarlijkse Pater Sangersprijs ingesteld. De Prijs belooft actieve heemkundige initiatieven op het vlak van literatuur, monumentenzorg en muziek, die een voortrekkersrol spelen en een vitalistische uitstraling hebben naar het publiek en naar gelijkaardige initiatieven in het Maasland. Deze biënnale prijs wisselt af met de eveneens tweejaarlijkse Kanunnik Coenenprijs die grensoverschrijdende, cultuur- en heemkundige initiatieven met een overdraagbaar karakter aanmoedigt. De prijs, uitgedrukt in een oorkonde en een geldbedrag - ter waarde van 1.150 Euro - wordt financieel ondersteund door de Maasketen Jan van Eyck en de Pater Sangerskring van Maaseik.

In het verleden mochten reeds heel wat dynamische heemkundige organisaties zich met deze Prijs geëerd weten:

- 1991: de Maasketen Jan van Eyck
- 1993: de Vereniging voor Dialect- en Naamkunde
- 1995: het Land van Herle
- 1997: de Federatie voor Geschied- en Oudheidkundige Kringen
- 1999: de Stichting Charles Beltjens (Sittard).
- 2001: De Maaseikenaar
- 2003: de Geschied- en Heemkundige Kring Het Land van Thorn
- 2005: de Kunstkring Arnold Sauwen van Stokkem
- 2007: ???

Zaterdag, 24 november

Twaalfde Interlimburgse Boekenbeurs

Op zaterdag 24 november 2007 wordt in Zaal van Eyck aan de Koning Albertlaan 23 in Maaseik voor de 12de keer de tweejaarlijkse Inter-Limburgse Boekenbeurs gehouden. Vanaf 9.30 uur tot 18.00 uur kunnen liefhebbers van publicaties uit en over de beide Limburgen en de Duitse grensstreek daar terecht. Aangezien de beurs dit jaar voor het eerst slechts één dag wordt gehouden, verwacht de organisatie grote belangstelling. Die organisatie ligt in handen van de Paters Sangerskring van Maaseik, die nu al voor de tiende keer in openvolging deze bijzondere beurs organiseert.

Grote reputatie

De Inter-Limburgse Boekenbeurs is in zijn soort uniek en geniet een grote reputatie bij de liefhebbers en verzamelaars van boeken, tijdschriften, brochures, stripverhalen en zelfs geluid dragers over en uit de beide Limburgen en het Duitse grensgebied Selfkant en Kreis Heinsberg. Ongeveer zestig standhouders, waaronder diverse antiquariaten staan garant voor een groot aanbod en een grote verscheidenheid aan actuele publicaties, maar ook van uitgaven die al de status van antiquarisch hebben bereikt en dus moeilijk verkrijgbaar zijn.

Van historie tot stripverhaal

Het bijzondere van de Inter-Limburgse boekenbeurs is dat zij uit de drie genoemde grensregio's, naast een grote diversiteit aan publicaties, ook alle terreinen omvat waarop publicaties zijn verschenen. Naast boeken, brochures en tijdschriften over de plaatselijke, regionale en provinciale geschiedenis, komt ook de volkscultuur rijkelijk aan bod, net als kunstboeken en geschriften in de rijk gevarieerde streektaal, waaronder tal van stripverhalen. Voor dat brede aanbod van zogenaamde "Limburgensia" zorgen niet alleen bekende antiquariaten, maar ook een groot aantal heemkundeverenigingen, historische en volkskundige organisaties en tal van particulieren en verzamelaars die hun overcomplete exemplaren vaak tegen verlaagde prijzen aanbieden. Een niet te missen kans dus om de eigen collectie aan te vullen.

Inlichtingen: Jan Rutten, +32 (089)811942, jan.rutten@versatel.be Jean Knoors, +31 (0464)857206, j.knoors@kpnplanet.nl www.patersonsangerskring.org
info@patersonsangerskring.org

Dinsdag, 27 november:

Bartholomeus een ontdekking

Lezing door de heer Jos Henckens, voorzitter Pater Sangerskring.

Plaats: Zaal Van Eyck om 20 uur.

Zie ook [De Maaseikenaar](#) deel 2, jaargang 2007.

In 2002 vond in Brugge - Culturele Hoofdstad van Europa - in het Groeningemuseum de spraakmakende tentoonstelling "Jan van Eyck, de Vlaamse Primitieven en het Zuiden, 1430-1530" plaats.

Onze verbazing werd geprikkeld door de aanwezigheid van drie panelen van een andere, jawel, Van Eyck : Barthélemy ! (2), met name De profeet Jesaja, een Portret van een man (1456) en De heilige Familie.

De tentoonstellingscatalogus De eeuw van Eyck. De Vlaamse Primitieven en het Zuiden, 1430-1530 situeerde de kunstenaar binnen de artistieke ambiance van hertog René van Anjou en vermeldde laconiek : "D'Eyck, afkomstig uit het prinsbisdom Luik, was vermoedelijk familie van Jan van Eyck".

Wie (en van waar afkomstig) was deze Barthélemy ? Deze vraag bleef sindsdien kietelen.

In de Maaseiker bibliotheek, noch in allerlei heemkundige publicaties (waaronder De Maaseikenaar) – behoudens een korte tekst van architect Marcel Hendrickx - duikt de naam van deze kunstenaar overigens op. Maaseik – en verder nog onze nederlandstalige historiografie - bleek één van zijn meest verdienstelijke burgers gewoon vergeten te zijn... In mijn zoektocht naar meer informatie kon ik gaandeweg belangrijke biografische en artistieke gegevens bij elkaar puzzelen.

Al snel kwam ik er achter dat Barthélemy d'Eyck vooral als een Franse Primitief met Vlaamse inspiratie werd gecatalogeerd. Een levendige discussie leeft nog steeds rond de precieze identificatie van enkele werken, die minstens in de ambiance van Barthélemy zijn geschilderd. De artiest is alleszins actief geweest binnen het provençaalse artistieke milieu rond René (1409-1480), hertog van Anjou (1434-1480) en koning van Napels (1438-1442).

Enkele afbeeldingen - zowel van schilderijen als van verluchte handschriften - tonen een onvermoed kunstenaar, echter niet van het waanzinnig perfecte niveau van naamgenoten Hubert (+ 1366-1426) en Jan Van Eyck (+1390-1441), maar wel zeker van de eerste rang !

Aan de hand van een uitgebreide visuele collectie brengt Jos Henckens Barthelemeus terug naar Maaseik.

In zijn stad, in zijn land van herkomst verdient deze belangrijke meester minimaal deze eer.

Woensdag 12 december:

Lezing door de heer Stan Hendrickx, archeoloog, over "Hierakonpolis - Abydos. Het ontstaan van de staat in Egypte".

Plaats: Maaseik, De Beurs om 20 uur

Het onderwerp is erg actueel omdat de opgravingen van de laatste jaren een aantal zaken aan het licht gebracht hebben die ervoor zorgen dat we de bestaande ideeën rond de staatsvorming in Egypte ernstig in vraag moeten stellen.

De heer Stan Hendrickx is docent kunstgeschiedenis aan het departement Architectuur en beeldende kunst van de Provinciale Hogeschool Limburg te Hasselt. Naast de lessen kunstgeschiedenis heeft hij te Hasselt ook een

onderzoeksproject "Non-fiction illustratieve vormgeving uitgaande van opgravingen in Egypte". Hiervoor werkt hij samen met illustratrice Merel Eyckerman: <http://www.merel-benjamin.be>

Sedert 1977 neemt hij deel aan opgravingen in Egypte, aanvankelijk uitsluitend te Elkab (Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, Brussel, nadien ook te Mahgar Dendera (K.U.Leuven), Adaima (Institut Français d'Archéologie Orientale, Le Caire), Dakhla / Western Desert (Universität zu Köln), Deir al-Barsha (K.U.Leuven), Hierakonpolis (British Museum, London), el-Hosh (Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, Brussel) en Wadi Kubaniya ("La Sapienza", University of Rome). Daarbij ging zijn aandacht vooral naar de wetenschappelijke verwerking van aardewerk uit diverse periodes van de Egyptische geschiedenis. Afgezien daarvan ben ik sterk gespecialiseerd in de late prehistorie van Egypte (4000-3000 v.Chr.) en het ontstaan van de Egyptische staat.

Hij heeft meerdere belangrijkste publicaties op zijn palmares.